

Monumentnummer*: 511241

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 16 november 1999
Kadaster deel/nr 82846/134

Woonplaats* Laren
Gemeente* Laren
Provincie* Noord-Holland

Locatiennaam Laren
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Laren Noord-Holland
Sectie* E
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 772

Omschrijving**

Inleiding

PAVILJOEN 'Lieberg', hoofdonderdeel van het voormalige sanatorium Juliana-oord te Laren. Het paviljoen is het middelste van de drie paviljoens en wordt geflankeerd door paviljoen Braamberg aan de westzijde en paviljoen Aalberg aan de oostzijde. Paviljoen Lieberg werd voltooid in 1930 en is gebouwd in Interbellum-architectuur. Oorspronkelijk waren de ziekenzalen hoog: de houten kapconstructie van het dak was zichtbaar. Thans (1996) zijn er verlaagde plafonds aangebracht.

Omschrijving

Vrijstaand pand, bestaande uit een risalerende tweelagige middenpartij geflankeerd door twee eenlagige vleugels onder een samengesteld gebroken schilddak met rode Hollandse pannen. De noklijn van de vleugels is oost-westgericht, de noklijn van de middenpartij noord-zuid. De oorspronkelijke houten kapconstructie is nog intact. Het pand is opgetrokken in gele baksteen in kettingverband boven een plint in bruin-grauwe baksteen. Het metselwerk is afgewerkt met diepliggende platte lintvoegen en hoogliggende platte stootvoegen. De gevel wordt afgesloten door een rondomlopende, getrapte houten bakgoot op houten klampen.

De symmetrisch ingedeelde voorgevel (Z) heeft een breedte van zeventien vensterassen, verdeeld in zeven bij de vleugels en drie bij de risalerende middenpartij. De middenpartij bevat op de begane grond in het midden de entree, bestaande uit een rondboogvormige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

houten voordeur met glas-in-lood boven- en zijlichten, omlijst door een rondboog in bruin-grauwe baksteen. Links van de voordeur bevindt zich in de plint een hardstenen brievenbus, rechts een hardstenen gedenksteen met de tekst "EERSTE STEEN GELEGD DOOR LIESJE THOMASSEN 5 OCT. 1929". Aan weerszijden van de entree bevindt zich een eenlagige erker op trapeziumvormig grondplan met spiegelruiten op de lange en schuine zijden. De erkers worden horizontaal afgesloten, waarboven een liggend bovenlicht is aangebracht. Op de eerste verdieping van de middenpartij bevinden zich drie vensters, elk met een houten drielichts-kozijn. De middenpartij wordt afgesloten door een gebroken schilddak met wolfseind. In het voordakschild bevindt zich een kleine rechthoekige dakkapel met tweelichts-venster en plat dak. Op de zuidelijke nokhoek is een ontluchtingslantaarn met vlaggestok geplaatst. De vleugels aan weerszijden van de middenpartij hebben een breedte van zeven vensterassen, waarvan de buitenste as een zesruits-schuifvenster met drieruits-bovenlicht bevat. De overige vensterassen bevatten alle een manshoog schuifvenster, waardoor de bedden naar buiten konden worden gereden. Deze circa twee meter hoge vensters reiken tot aan de grond en bevatten twee boven elkaar geplaatste schuivende delen en een vast bovenlicht, alle met zesruits-roedenverdeling. De vleugels worden afgesloten door een ingestoken gebroken schilddak, voorzien van een opgetilde ontluchtingskap gedekt met leipannen.

De linkerzijgevel (W), de westelijke kopgevel van de linkervleugel, heeft twee in bruine baksteen opgetrokken pijlers die de hoeken van het dak ondersteunen. De gevel is teruggerooid en bevat een pui met drie staande vensters (in oorsprong met twee horizontaal geplaatste roeden) en twee stolpende terrasdeuren met glaspanelen en twee horizontaal geplaatste roeden.

De rechterzijgevel (O) is identiek, doch gespiegeld, aan de linkerzijgevel.

De achtergevel (N) heeft een sterk risalerende middenpartij ter breedte van drie vensterassen, afgesloten boven de tweede bouwlaag door een wolfseind met bakstenen schoorsteen op de nok. De middenpartij heeft op de begane grond in het midden een rechthoekige houten deur met hooggeplaatst zijlicht ter rechterzijde. Aan weerszijde van de middenas bevindt zich een groot venster met afwisselende kozijn-indeling. Op de verdieping bevinden zich twee vensters met drielichts-kozijnen aan weerszijden van drie hoge staande trappenhuisvensters met glas-in-lood, gescheiden door muurdammen. De achtergevel van de vleugels hebben elk vier schuifvensters met roedenverdeling. In de hoeken tussen vleugels en middenpartij bevindt zich een eenlagige uitbouw op rechthoekige plattegrond, afgesloten door een plat dak. De noordgevels van de uitbouwen bevatten enkele vensterassen met roedenvensters en enkele rechthoekige houten deuren met zijramen en bovenlichten.

Waardering

Paviljoen 'Lieberg' is van algemeen belang als hoofdonderdeel van het voormalig sanatorium Juliana-oord te Laren. Daarnaast is het paviljoen van belang uit typologisch en architectuur-historisch oogpunt als gaaf bewaard voorbeeld van een sanatoriumgebouw (ziekenboeg) in Interbellum-architectuur met gave kapconstructie en bijzondere vensters.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Kliniek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument